

Ключевые слова: социальные ресурсы, воспроизводство, условия труда, эффективность.

Varcaba V.I. Social resources of boundary territories of Zakarpat'ya: problems of recreation and use

The analysis of demographic situation is carried out in the boundary districts of the Zakarpatian area, the basic tendencies of demographic recreation of population are analysed. Grounded row of suggestions, directed on providing of natural increase of population and improvement of terms of labour on a production.

Keywords: social resources, recreations, terms of labour, efficiency.

УДК 332.122.62

Доц. І.Б. Чудаєва, канд. техн. наук – Східноєвропейський університет економіки і менеджменту

**НАУКОВІ ПАРКИ: СУТЬ, ФУНКЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
СТВОРЕННЯ**

Проаналізовано організаційно-економічний механізм функціонування наукових парків провідних країн ринкової економіки. Виокремлено основні чинники, що забезпечують ефективну роботу наукових парків. Внесено пропозиції щодо подальшого розвитку наукових парків в Україні та забезпечення їх ефективного функціонування.

Ключові слова: сталий інноваційний розвиток, інтереси, науковий парк, дослідний парк, бізнес-інкубатор, інноваційний центр, науковий потенціал, інтеграція, нововведення, інтенсифікація, високотехнологічні підприємства.

Вступ. Сьогодні вихід із фінансової кризи національної економіки потребує від менеджерів усіх ланок не лише вміння антикризового управління, але й забезпечення її переходу до сталого інноваційного розвитку, загальна концепція якого передбачає необхідність опосередкованого знаннями балансу між задоволенням сучасних потреб і захистом інтересів майбутніх поколінь, зокрема їх потребу в безпечному і здоровому довкіллі.

Сталий інноваційний розвиток – це науково, технологічно, економічно, соціально і екологічно збалансований розвиток певних територій і розташованих на них міських і сільських поселень (населених пунктів), спрямований на узгоджене і науково обґрунтоване формування та функціонування їхніх економічного, соціального й екологічного складників на основі раціонального використання всіх видів ресурсів (природних, трудових, виробничих, науково-технічних, інформаційних тощо).

Розвиток сучасного суспільства значною мірою визначається наявністю й ефективністю інноваційних процесів, що відбуваються у ньому, які обумовлюють перетворення результатів науково-дослідних робіт у нові продукти, технології, послуги. Сьогодні у світі одним з найбільш ефективних механізмів реалізації такого перетворення є різні інноваційні структури і, насамперед, науково-технічні зони з широким спектром їх різних типів – наукових парків, технопарків, технополісів та інших.

На сьогодні такі інноваційні структури в Україні ще залишаються проблемними і не виступають ефективним інструментом впливу на розвиток інноваційних процесів та економіки загалом.

Наукові дослідження проблеми здійснюють такі українські та зарубіжні вчені: В. Андріянов (теоретичні основи наукових парків) [3]; М.М. Іванов, С.Р. Колупаєв (методи управління наукою та нововведеннями в США) [5]; А. Каратаєв (функціонування наукових парків у розвинених капіталістичних державах) [6]; В.К. Васенко (світовий досвід функціонування та стратегія розвитку вільних економічних зон в Україні) [4]; О.А. Мазур (світовий та український досвід функціонування технологічних парків) [7]; В. Семиноженко (технопарки та досвід формування інноваційної економіки) [8]; Д.В. Табачник (світовий та український досвід функціонування технологічних парків) [9] та інші.

Однак за межами розгляду залишаються такі питання як особливості організаційно-економічного механізму створення вітчизняних наукових парків на регіональному рівні та забезпечення їх ефективного функціонування.

Актуальність цієї проблематики підсилюється за умов намагання України зайняти провідне місце з інноваційного розвитку в світовому господарстві. Цим підтверджується зв'язок авторського доробку із важливими науковими та практичними завданнями й невирішеними проблемами, котрі ми розглянемо у цьому дослідженні.

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз та обґрунтування теоретичних засад створення і функціонування наукових парків в умовах розвитку конкурентоспроможності українських підприємств на світовому ринку. Для досягнення поставленої мети вирішують такі завдання:

- обґрунтувати теоретичні засади наукового парку та його основні функції;
- виокремити основні чинники ефективної діяльності наукових парків у світовому господарстві;
- запропонувати основні напрями розвитку та підвищення ефективності функціонування вітчизняних наукових парків на перспективу.

Результати дослідження. У загальному розумінні науковий парк – організація, керована фахівцями з метою підвищення діяльності своїх партнерів шляхом впровадження культури інновацій і підвищення конкурентоспроможності супутніх підприємств і установ, заснованих на знаннях. Для досягнення цих цілей науковий парк керує потоком знань і технологій між університетами, науково-дослідними інститутами, компаніями і ринками; сприяє створенню і росту компаній, заснованих на інноваціях, шляхом переміщення їх в інкубатори і передачі їм частини активів; і надає високоякісне приміщення, устаткування й інші додаткові послуги.

В Україні створено лише один науковий парк "Київська політехніка", згідно із Законом України "Про науковий парк "Київська політехніка". Цим же законом науковий парк визначається як договірне об'єднання суб'єктів господарювання, створене з метою організації, координації та контролю процесу виконання проектів наукового парку [1]. Таке тлумачення поняття "науковий парк", на наш погляд, не повністю відповідає його суті й призначенню, оскільки головною місією наукового парку є створення високоінтелектуальної продукції, здійснення наукового і кадрового супроводу її промислового випуску та виведення на ринки. При цьому на практиці мають бути поєднані

інтереси основних учасників інноваційного процесу від науки, освіти, виробництва та бізнесу.

Лише через три роки після створення наукового парку "Київська політехніка" Законом України "Про наукові парки" було зроблено істотну поправку до його визначення, що науковий парк – це юридична особа, що створюється з ініціативи вищого навчального закладу та/або наукової установи шляхом об'єднання внесків засновників для організації, координації, контролю процесу розроблення і виконання проектів наукового парку [2].

Ця законодавча поправка надає пріоритетне право навчальним закладам і науковим установам виступати ініціатором створення наукового парку, що здебільшого відповідає світовій практиці. А враховуючи великий науковий потенціал України та значну кількість державних і приватних університетів у різних галузях національного господарства і опираючись на світовий досвід їх функціонування, ми вважаємо, що створенню і розвитку вітчизняних наукових парків через навчальні заклади і наукові установи потрібно надавати пріоритетне значення у формуванні інноваційних структур такого типу.

Аналізуючи функції наукового парку "Київська політехніка", ми доходимо висновку, що деякі з них, зокрема координація наукової, інноваційної, виробничої та комерційної діяльності засновників і партнерів наукового парку більше підходять до галузевого міністерства, інноваційної структури. Не зовсім зрозумілою є й третя функція наукового парку (табл. 1), яка покладає на нього обов'язки організації і здійснення заходів щодо розвитку міжнародного та вітчизняного співробітництва у сфері інноваційної діяльності.

Табл. 1. Порівняльна таблиця функцій наукового парку "Київська політехніка"

Функції наукового парку, визначені Законом України "Про науковий парк "Київська політехніка" (2006 р.) [1].	Функції наукового парку, визначені Законом України "Про науковий парк" (2009 р.) [2].
1. Здійснення повного комплексу заходів, спрямованих на інтенсифікацію процесів розроблення, виробництва та впровадження наукомісткої, конкурентоспроможної продукції на внутрішні та зовнішні ринки.	1. Створення нових видів інноваційного продукту, здійснення заходів щодо їх комерціалізації, організація та забезпечення виробництва наукомісткої, конкурентоспроможної на внутрішніх і зовнішніх ринках інноваційної продукції.
2. Координація наукової, інноваційної, виробничої та комерційної діяльності засновників і партнерів наукового парку.	2. Інформаційно-методичне, правове та консалтингове забезпечення засновників партнерів наукового парку, надання патентно-ліцензійної допомоги.
3. Організація і здійснення заходів щодо розвитку міжнародного та вітчизняного співробітництва у сфері інноваційної діяльності.	3. Залучення студентів, випускників, аспірантів, науковців та працівників вищого навчального закладу та/або наукової установи до розроблення і виконання проектів наукового парку.
4. Сприяння залученню іноземних інвестицій	4. Сприяння розвитку та підтримка малого інноваційного підприємництва.
5. Інформаційно-методичне, правове та консалтингове забезпечення засновників і партнерів наукового парку, надання патентно-ліцензійної допомоги.	5. Організація підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів, необхідних для розроблення і реалізації проектів наукового парку.

6. Залучення і використання у своїй діяльності ризикового (венчурного) капіталу, підтримка наукомісткого бізнесу.	6. Залучення і використання у своїй діяльності ризикового (венчурного) капіталу, підтримка наукомісткого виробництва.
7. Залучення студентів, випускників та науковців Університету до виконання робіт з реалізації проектів наукового парку.	7. Захист та представництво інтересів засновників і партнерів наукового парку в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, а також у відносинах з іншими суб'єктами господарювання під час організації та виконання проектів наукового парку в межах, визначених установчими документами наукового парку.
8. Організація підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів, необхідних для реалізації проектів наукового парку.	8. Розвиток міжнародного і вітчизняного співробітництва у сфері науково-технічної та інноваційної діяльності, сприяння залученню іноземних інвестицій.
9. Захист інтересів засновників та партнерів наукового парку в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, а також у відносинах з іншими суб'єктами господарювання.	9. Виконання інших функцій, не заборонених законодавством України
10. Інші функції, не заборонені законодавством.	

Науковий парк "Київська політехніка" створений як загальнодержавний пілотний проект у рамках Закону України "Про Науковий парк "Київська політехніка". Цей закон вперше в Україні визначив основні засади створення інноваційного середовища на базі університету із залученням до співпраці всіх учасників інноваційного процесу. Реєстрацію наукового парку як юридичної особи, заснованої за участю НТУУ "КПІ" і державного підприємства "Національний центр впровадження галузевих інноваційних програм" при Держінвестиціях, було здійснено в травні 2007 р.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2007 р., № 746-р було схвалено інноваційну програму Наукового парку "Київська політехніка" на 2007-2011 рр. Зокрема, визначено п'ять пріоритетів розвитку наукового парку:

- енергетика сталого розвитку;
- розвиток інноваційних складників інформаційного суспільства;
- комплексний аналіз і стратегічне планування розвитку систем життєзабезпечення великих міст і регіонів України;
- біотехнічні системи і технології;
- системи спеціального та подвійного призначення.

Сьогодні партнерами наукового парку є понад 30 підприємств і компаній, за участю яких виконуються майже 40 інноваційних проектів і науково-технічних робіт. За 3 роки функціонування наукового парку в інноваційному середовищі виконано робіт на суму понад 20 млн грн. Наголосимо, що це позабюджетні кошти. Серед замовників – ТЕЦ № 6 "Київенерго", ВАТ "Арселор Міттал Кривий Ріг", ВАТ "Мотор-Січ", НАК "Нафтогаз України" та багато інших.

Науковий парк "Київська політехніка" співпрацює з Міністерством оборони, в інтересах якого разом з його інституціями науковий парк розробляє 8 інноваційних проектів, зокрема розроблення й виробництво безпілотних літальних апаратів різного класу, цифрових тепловізійних приладів нічного

бачення, комплексна технологія утилізації ракетного палива тощо. Прикладом енергоефективної інноваційної технології наукового парку є розроблення когенераційної технології "Водолій", впровадження якої приводить до зменшення витрат природного газу до 28 % та викидів вуглекислого газу до 10 %.

В інноваційній діяльності наукового парку "Київська політехніка" активну участь беруть молоді вчені – аспіранти та студенти базового закладу – НТУУ "КПІ". Згідно з Наказом МОН України № 901 від 15.10.07 р., університет виконує пілотний проект "Дослідницький університет НТУУ "КПІ", яким передбачено, що не менше ніж 30 % обсягу навчального навантаження магістрів тепер становить наукова робота.

Вже перший досвід роботи наукового парку свідчить про доцільність внесення деяких змін до чинного законодавства. Університет має безпосередньо вирішувати питання оренди приміщень і обладнання з метою надання необхідних умов для діяльності створюваних при ньому малих інноваційних підприємств, що входять до складу наукового парку. Для державного стимулювання інноваційної діяльності вважати за доцільне органам державного управління, зокрема Держінвестиціям, давати замовлення науковим паркам на інноваційні розробки, передбачаючи для цього щорічно відповідні кошти Державного бюджету.

У межах діяльності Державної інноваційної фінансово-кредитної установи також доцільно передбачити надання стимулювальних кредитів на впровадження проектів наукових парків. Також для державного стимулювання інноваційної діяльності нагальним є вирішення проблеми забезпечення житлом молоді як масового творця інновацій.

Проведений нами аналіз світового досвіду організаційно-економічного механізму функціонування наукових парків дає змогу стверджувати, що наукові парки – це форми інтеграції науки з промисловістю, які належать до розряду територіальних науково-промислових комплексів, а не загальнодержавних структур. Їх розвиток йшов у два етапи:

- 60-ті роки, коли виникла більшість наукових парків у США і з'явилися їхні зародкові форми в європейських країнах;
- 80-ті – коли стало формуватися друге покоління наукових парків у США і Західній Європі країнах Азії.

Наукові парки можна умовно звести до трьох моделей – американської (США, Великобританія), японської і змішаної (Франція, ФРН).

Американська модель. У США і Великобританії існують три типи наукових парків:

- наукові парки у вузькому змісті слова;
- дослідні парки, що розробляють нововведення лише до стадії технічного прототипу;
- інкубатори (у США) і інноваційні центри (у Великобританії і Західній Європі), у межах яких університети здають в оренду землю, приміщення, лабораторне устаткування компаніям, що створюються.

Найбільш відомий науковий парк США – Стенфордський. Він знаходиться на землях університету площею понад 700 акрів (280 га), зданих в оренду на 51 рік високотехнологічним компаніям, що тісно співпрацюють з

університетом, який прославився феноменальними результатами з розвитку наукомісткого сектора промисловості. Парк було оголошено заповненим у 1981 р.: 80 компаній і 26 тисяч зайнятих. Серед компаній – три головних організації геологічної служби США, гіганти електроніки (IBM, Hewlett Packard), аерокосмічні компанії ("Локхід"), хімічні та біотехнологічні дослідні центри [5, с. 49].

Проте треба було майже 30 років, щоб завершити будівництво, формування інфраструктури і здати в оренду усю вільну землю наукового парку. Цей факт засвідчує фундаментальну особливість таких проектів – вони є довготерміновими, потребують терпіння і відданості справі.

У США наукові парки спочатку розвивалися повільно. Але в 80-ті роки вони стали з'являтися один за одним. Цікаві наукові парки "Дослідний трикутник" у Північній Кароліні і "Міський парк Філадельфії", штат Пенсільванія. Перший з них є втіленням концепції "парк ленд", а другий – концепції "парк у центрі міста". На сьогодні у США нараховується більше ніж 180 наукових парків, величина яких варіює від 150 акрів (60 га) до 6500 акрів (2600 га).

Головною особливістю виникнення й еволюції наукових парків у США є те, що вони спочатку виникали стихійно. Як наслідок вдалого поєднання різних факторів – географічного, економічного, соціального та ін. Саме "стихійні" наукові парки були найбільш ефективними. Це – Силіконова долина, що розташована у місті Санта-Клара поблизу Стенфордського університету (штат Каліфорнія); дорога № 128 – поблизу Массачусетського технологічного інституту; дослідний парк "Трикутник" у Північній Кароліні та ін. [4, с. 180].

Основні наукові парки США функціонують у 40 районах розвитку наукомісткої технології, які знаходяться на різних територіях країни – це Силіконове передгір'я (Сакраменто); Силіконовий берег (Джексон – вілл-Дейтона); Силіконове ранчо (Сан-Антоніо); Силіконовий рукав (Луїзмана) та інші. Незважаючи на їх різні назви, всі вони діють за 4 основними напрямками:

- технічного сприяння, включаючи доступ до наукового устаткування;
- надання допомоги кадрам, включаючи їх доступ до наукового і технічного персоналу;
- надання комерційної допомоги у вигляді ліцензій та субсидій на підготовку будівельних майданчиків та споруд;
- надання фінансової допомоги у формі доступу до ризикового капіталу, податкових скидок на НДР, позик на технічну підготовку персоналу, субсидій та ін.

Таким чином, сучасні наукові парки США – це структури, що забезпечують взаємодію промисловості й науки, що значно прискорює процес практичного використання технічних розробок у виробництві. Інтенсивний їх розвиток практично охопив всі регіони США, що свідчить про активну регіональну стратегію держави, спрямовану на зміцнення місцевого господарства. Типовим прикладом дослідного парку, у якому на території університету розміщено не підприємства і лабораторії промислових компаній, а тісно пов'язані з промисловістю дослідні інститути некомерційного характеру є приватний дослідний центр Іллінойського технологічного інституту.

Ідеальний тип дослідного парку – Херіот-Уоттський, найстарший науковий парк Шотландії, єдиний науковий парк в Європі, де дозволено лише проведення науково-дослідних робіт і заборонено масове виробництво. З початку 80-х років у західноєвропейських країнах набув поширення новий для цих країн різновид наукових парків, подібний до американських інкубаторів, – інноваційні центри. Інноваційні центри орієнтовані на потреби дрібних високотехнологічних підприємств, їх завдання – з'єднувати ідеї і винаходи з підприємцями, забезпечуючи новим впроваджувальним компаніям стартовий капітал. Часто інноваційні центри допомагають дослідникам-підприємцям у продажі ліцензії на новий продукт уже діючим виробникам. Низка інноваційних центрів перебуває у веденні місцевої влади, а найбільші входять у Європейську мережу, що об'єднує близько 40 інноваційних центрів [6, с. 13].

Японська модель. Японська модель наукових парків передбачає будівництво нових міст – так званих технополісів, у яких зосереджені наукові дослідження і наукомістке промислове виробництво. Перший проект створення технополісів з'явився в 1982 р. Було обрано 19 зон, рівномірно розташованих на чотирьох островах Японії. У японського технополісу чітко визначені параметри: він має бути розташований не далі, ніж у 30 хвилинах їзди від своїх материнських міст (з населенням не менш 200 тис. осіб.) і в межах дня їзди від Токіо, Нагої чи Осаки; займати площу не більше ніж 500 кв. миль; мати збалансований набір сучасних підприємств, університетів і дослідних інститутів у поєднанні зі зручними для життя районами; розташовуватися в мальовничих районах і гармоніювати з місцевими традиціями і природними умовами. У технополісі є свій статут, якому підкоряються усі.

Один з таких технополісів – Цукуба – розташований у 35 милях на північний схід від Токіо. У ньому мешкає 11500 чоловік, що працюють у 50 державних дослідних інститутах і 2 університетах. У Цукубі знаходяться 30 з 98 провідних державних дослідних лабораторій Японії, що робить це містечко одним з найбільших наукових центрів світу. На відміну від технополісів, головна мета яких – прикладні наукові дослідження і комерціалізація їхніх результатів, Цукуба – місто фундаментальних досліджень, і роль приватного сектора в ній невелика.

Будівництво технополісів фінансується за рахунок місцевих податків і внесків корпорацій. Ядром ряду технополісів (Хіросіми, Убе, Кагосіми) є будівництво наукових містечок типу Цукуби. Деякі задовольняються розширенням наукових і інженерних факультетів місцевих університетів. Більшість технополісів створюють центри "прикордонної технології" – інкубатори спільних досліджень і венчурного бізнесу.

Започатковані за японською моделлю технопарки є й у США. Наприклад, у штаті Північна Кароліна. Цей науковий парк створений на основі трьох розташованих у сусідніх містечках університетів, частина території яких і весь вільний простір між ними він орендує. З іншого боку – низка місцевих і транснаціональних корпорацій, дуже відомих у світі, з дозволу місцевої влади побудували на свої гроші дослідні корпуси і виробничі цехи, зорієнтовані на нові технології. Таке утворення вірніше було б відносити до наукополісів. Це особ-

ливого роду урбанізоване високоінтелектуальне середовище, де спілкуються й обмінюються ідеями фахівці з різних галузей. Саме в такому інтелектуальному товаристві найчастіше і народжуються зовсім несподівані винаходи.

Змішана модель. Прикладом змішаної моделі наукових парків можуть слугувати наукові парки Франції. Найбільший з них – "Софія-Антиполіс", розташований на Рив'єрі на площі більше ніж 2000 га, з числом зайнятих близько 6 тис. осіб.

У Європі наукові парки з'явилися на початку 70-х років. Першими були Дослідницький парк Університету Херіот-Уатт, Единбург; Науковий парк Трініті-коледжа, Кембридж; Левенла-Нев, Бельгія; Софія-Антиполіс у Ніцці, і ЗИРСТ у Греноблі, Франція. Ці парки повторювали ранню модель наукового парку США, особливістю якої є наявність одного засновника, а основний вид діяльності – здача землі в оренду власникам наукомістких фірм.

Так само як і в США, бурхливий розвиток наукових парків у Європі розпочався лише в 1980-ті роки. Одна з особливостей – науковий парк має будинок, призначений для розміщення в ньому малих фірм. Наявність такого будинку сприяє формуванню малих і середніх компаній, що користаються колективними послугами.

У 80-х роках ідея наукового парку швидко вийшла за межі країн, що уособлюють "Захід", а також країн типу Канади, Сінгапуру або Австралії. Наукові парки стали створювати у Бразилії, Індії, Малайзії, а сьогодні й у країнах колишнього Східного блоку – у Східній Європі, СНД і Китаї. У світі сьогодні нараховується близько 400 наукових парків. Безліч інших перебувають у стадії створення. Дослідження світового досвіду функціонування наукових парків дають змогу виокремити чинники, які впливають на формування науково-дослідних парків та виявити основні риси дослідних парків.

Наголосимо, що у кожному конкретному випадку, під час створення наукового парку, необхідно базову модель адаптувати до місцевих умов, завдань, фінансової і правової системи. Місцеві фактори є вирішальними під час створення наукового парку, оскільки впливають на організаційну структуру наукового парку і його життєздатність. Кожен науковий парк вирішує свої завдання, виходячи з місцевих умов і ресурсів.

Необхідно зазначити, що у світовому господарстві лише деякі наукові парки створені однією організацією-засновником. Переважна більшість з них створені на основі спільності інтересів декількох організацій, хоча кожна з них може мати свої пріоритети, відповідно до яких покладається і має діяти науковий парк. Кожний науковий парк може переслідувати кілька цілей, але значимість тієї чи іншої цілі визначається місцевими умовами і домінуючим положенням того чи іншого засновника.

Усі типи наукових парків країн Європи мають одну загальну особливість – вони створюються за рахунок капітальних вкладень центрального, регіонального чи місцевого уряду, а в низці випадків – за допомогою дотацій із централізованих фондів Європейського Союзу.

Основним завданням цих інноваційних структур є сприяння розвитку високих і надвисоких технологій. Сьогодні в найбільш розвинених країнах

світу існують і успішно функціонують сотні таких структур, і їхня кількість постійно збільшується. Функціонування та розвиток цих утворів у більшості країн забезпечуються за рахунок різних прямих і непрямих методів державної підтримки [9]. До прямих методів державної підтримки інноваційної діяльності належать програми фінансового стимулювання, пряме інвестування акціонерного капіталу і державних кредитів. При цьому забезпечується прискорення і піднесення у сфері наукових досліджень, освоєння новітніх галузей промисловості.

У високорозвинених країнах рівень бюджетних асигнувань на функціонування науково-технічних зон досить високий: у Великобританії – 62 %, Франції – 74 %, у Німеччині – 78 %, у Нідерландах – 70 %, у Бельгії – майже 100 %, тоді коли українські технопарки є на самофінансуванні, а держава надає лише деякі пільги та преференції, що належать до непрямих методів стимулювання [7]. Вони підвищують технічний рівень виробничої бази, стимулюють впровадження прогресивних технологій, наукомісткої продукції, прилив іноземних інвестицій і активність підприємців, але непрямі методи не забезпечують динамічного розвитку інновацій в Україні. Про це свідчить те, що Україна є на 52 місці у всесвітньому рейтингу інновацій, а у рейтингу конкурентоспроможності – на 72 місці, що зовсім не відповідає її реальному науковому потенціалу [8].

На сьогодні Україна ще не позбулася несприятливих умов розвитку наукових парків, технопарків та інших типів науково-технічних зон. Гальмівним фактором їх розвитку та ефективної діяльності є:

- 1) політична нестабільність в країні;
- 2) обмежений попит на інноваційні пропозиції в середині країни;
- 3) низька платоспроможність вітчизняних споживачів нової техніки;
- 4) відсутність зацікавленості фінансових установ у підтримці інноваційних проектів;
- 5) наявність західної конкуренції, жорстокість якої особливо зросла зі вступом України до СОТ;
- 6) прагнення західних замовників без істотних інвестицій комерціалізувати в своїх інтересах наявний в Україні науковий потенціал;
- 7) недостатнє фінансове забезпечення діяльності наукових парків з боку держави.

Висновки. Проведений аналіз результатів діяльності наукових парків в Україні і провідних країнах ринкової економіки дає змогу сформулювати низку проблем, пов'язаних з їхнім утворенням та функціонуванням: дефіцит бюджетних коштів, вади в законодавстві, щодо створення та розвитку інноваційно-інвестиційного середовища, розвитку та фінансування науки та освіти в Україні. Доцільно розробити державну програму організації та фінансового стимулювання наукових парків та інноваційних структур інших типів, оскільки нинішні темпи їх створення не відповідають інтересам України. Цю програму варто розробляти спільно із зацікавленими міністерствами, щоб забезпечити створення регіональних інноваційних мереж в Україні з використанням вітчизняного та закордонного досвіду.

Література

1. **Про науковий парк "Київська політехніка:** Закон України від 22.12.2006. – № 523-V // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2007. – № 10. – С. 86.
2. **Про наукові парки:** Закон України від 25.06.2009 року № 1563-ІУ // Відомості Верховної Ради України, 2009. – № 51, ст. 757.
3. **Андріянов В.** Научные парки. Юго-восточный вариант / В. Андріянов // Внешняя торговля. – 1990. – № 9. – С. 33-35.
4. **Васенко В.К.** Вільні економічні зони: стратегія розвитку : монографія / В.К. Васенко. – Суми : Вид-во "Довкілля", 2004. – 348 с.
5. **Иванов М.М.** США: Управление наукой и нововведениями / М.М. Иванов, С.Р. Колупаев. – М. : Изд-во "Наука", 1990. – 231 с.
6. **Каратаев А.** Научные парки развитых капиталистических стран. Внешняя торговля / А. Каратаев. – 1990. – № 9. – С. 13-15.
7. **Мазур О.А.** Технологічні парки. Світовий та український досвід / О.А. Мазур, В.С. Шовкалюк. – К. : Вид-во "Прок-бізнес", 2009. – 70 с.
8. **Семиноженко В.** Технологічні парки в Україні: перший досвід формування інноваційної економіки / В. Семиноженко // Економіка України. – 2004. – № 1. – С. 6.
9. **Технологічні парки.** Світовий та український досвід / за ред. Д.В. Табачника. – К. : Вид-во Тп ІЕЗ, 2004. – 48 с.

Чудаева И.Б. Научные парки: суть, функции и перспективы создания

Проанализирован организационно-экономический механизм функционирования научных парков ведущих стран рыночной экономики. Выявлены основные факторы, которые обеспечивают эффективную работу научных парков. Внесены предложения относительно дальнейшего развития научных парков в Украине и обеспечение их эффективного функционирования.

Ключевые слова: стабільне інноваційне розвиток, інтереси, науковий парк, дослідницький парк, бізнес-інкубатор, інноваційний центр, науковий потенціал, інтеграція, нововведення, інтенсифікація, високотехнологічні підприємства.

Chudaeva I.B. Scientific parks: essence, functions and prospects of creation

Analysis of organizational and economic mechanism of science parks in Ukraine and leading countries of market economy. Singled out the key factors that ensure effective work of science parks. Made for the further development of science parks in Ukraine and ensuring their effective functioning.

Keywords: permanent innovative development, interests, scientific park, research park, business-incubator, innovative center, scientific potential, integration, innovation, intensification, highly technological enterprises.
